

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tyrocinium Artis Oratoriæ Sacræ Et Profanæ

Moine, Joseph

Solodori, 1714

16. De Chria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68834)

v. Ubi maximè opportunus est Locus communis? Resp. In iis laudibus, aut vituperiis, ubi præter unam vel alteram actionem laudandi vix aliquid notum est. V. G. Laudare oportet Martyrem, de quo nihil constat, nisi quòd Romæ passus sit sub Nerone. Paradigma talis amplificationis habet paulò alio modo Candidatus Rhet. Progymn. 6. de feditioso.

CAPUT XVI.

De Chria.

I. **Q**uid est Chria? Resp. Est amplificatio facti, vel dicti alicujus, vel facti cum dicto quodam conjuncti, certis partibus comprehensa. Chria quid.

II. Quotuplex est Chria? Resp. Triplex. *Activa*, quæ factum aliquod; *Verbalis*, quæ sententiam; *Mixta*, quæ sententiam cum facto aliquo conjunctam excolit & amplificat. Quotuplex.

III. Quot partes habet Chria? Resp. Octo. 1. Est *Laus* illius, qui aliquid fecit, dixit, vel simul fecit & dixit. 2. *Explicatio* ornata talis facti vel dicti. 3. *Causa* una vel multiplex facti vel dicti. 4. *Contrarium* illi, de quo agitur. 5. *Similitudo* idonea. 6. *Exemplum* unum vel plura, in eadem re, in qua tale dictum aut factum versatur. 7. *Testimonium Veterum*, sive sensus auctorum, seu sacrorum Ejus partes

seu profanorum, circa eandem rem. 8. *Epilogus*, sive brevis conclusio talis amplificatio-
nis, ubi nonnunquam, si materia scilicet id
ferat, locus esse potest Affectibus.

In eadem ob-
servanda.

IV. Quid in Chria observandum? Resp.
Ne primæ 2. partes in idem recidant, id
est, ne posterior pars in priore jam contine-
atur. Pro quo vitando præcepta per exem-
pla tradit Candidatus Rhet. Progymn. 3.
2. Singulæ partes ita cohæreant ac conne-
ctantur, ut non tantum una post alteram po-
natur, sed ipse orationis contextus sequen-
tem partem necessaria velut serie dictionis
post se trahat, vel certè apto quodam nexu
posterior ad priorem referatur. Formulas
nectendi Chriæ partes tradit modò cit. liber.
3. Per Causam hîc intelligitur una, quæ-
cunque congruat, ex illis, quas explicavi
L. I. c. 3. n. 33. & seq.

Ubi idonea-

v. In quo genere orationum adhiberi po-
test hic modus amplificandi? Resp. Præci-
puè in Exornativo; quamvis etiam aliquæ
ipsum partes in Deliberativo possint locum
habere. Plures pro amplificatione sumi pos-
sunt in orationibus, quæ sine argumen-
tatione sunt, quàm in aliis, quarum argu-
menta primò per argumentationes exten-
duntur.

VI. Si quis hoc modo velit uti, sùntne
omnes istæ 8. partes necessariae? Resp. Neu-
tquam; sed arbitrarium cuivis est, assume-

re illas, quæ magis utiles fore videbuntur. Neque ordo supra positus ita necessarius est, ut non possint partes aliter collocari. Imò varietatis gratiâ, sicut non semper una dilatandi methodus est usurpanda, ita si quis Chriâ sæpius uti vellet, prodesset & in partibus assumendis & in earum ordine vi-ces mutare.

CAPUT XVII.

De Historiis & Eruditionibus

I. **N**UM etiam istis usus est in Amplifica- Historiæ.
 tione? Resp. Attendendum ad ingenium Auditorum, an ament historias & eruditiones, orationibus imixtas. Sunt regiones & urbes quædam, in quibus historiæ in orationibus, præsertim sacris, non admittuntur. Aliis contrâ sine his oratio nimis arida videtur. Rudiori populo utiliter historiæ proferuntur, quia ferè facilius capit, retinet, ac sequitur doctrinas istis confirmatas. Consultissimum erit hac in re locorum consuetudinem & auditorum propensionem discere, seque illi conformare. Cæterum utilitas historiarum inde maximè elucet, quòd ad eas audiendas humana curiositas suapte natura ducatur, dum interim licet oratori per eas, velut vivam morum picturam, liberiùs instillare quasdam veritates, &